

Przedmowa

Angielsko-polski i polsko-angielski słownik terminów statystycznych adresowany jest do wszystkich, którzy korzystają z anglojęzycznej literatury ekonomiczno-statystycznej. Publikacja przeznaczona jest zarówno dla pracowników służb statystycznych, którzy na co dzień wykorzystują w pracy literaturę fachową i materiały metodologiczne w języku angielskim, jak i dla pracowników naukowych, studentów szkół wyższych oraz osób korzystających z literatury statystycznej, a także z publikacji i opracowań statystycznych wydawanych przez instytucje innych krajów oraz organizacje międzynarodowe. Publikacja ta to także niezbędna pomoc dla tłumaczy literatury statystycznej.

W słowniku ujęto zarówno hasła ściśle statystyczne, używane w teorii statystyki, w praktyce badań i opracowań statystycznych, jak i wybrane wyrażenia i zwroty ze słownictwa ogólnego, występujące szczególnie często w literaturze statystycznej, których dosłowne tłumaczenie przy pomocy słowników ogólnych mogłoby prowadzić do nieporozumień. Słownik zawiera również obszerny zestaw haseł ze statystyki finansowej i bankowej, używanych w rachunkach narodowych.

Na końcu wersji angielsko-polskiej słownika zamieszczono wykaz chętnie wykorzystywanych w literaturze anglojęzycznej akronimów, które często przysparzają Czytelnikom wiele trudności.

Pracując nad słownikiem, korzystałem z wielu publikacji pomocniczych: podręczników statystyki, opracowań metodologicznych, publikacji statystycznych, dokumentów publikowanych przez organizacje międzynarodowe i wielu innych źródeł o charakterze leksykalnym, których znaczna część została wymieniona w znajdującym się poniżej wykazie bibliograficznym. Zamieszczając polskie odpowiedniki terminów i wyrażeń specjalistycznych użytych przez Autorów wymienionych pozycji bibliograficznych, w wielu przypadkach zaproponowałem własne sformułowania, kierując się rozpowszechnionym wśród statystyków nawnictwem.

Wiele występujących w słowniku polskich terminów statystycznych stanowi wspólny dorobek pracowników służb statystycznych, którzy uczestniczyli w opracowaniu materiałów metodologicznych oraz publikacji statystycznych wydawanych przez GUS.

Obecna wersja słownika jest efektem wieloletnich moich zainteresowań zagadnieniami terminologii statystycznej. W końcu 1997 roku ukazało się pierw-

sze wydanie słownika w wersji angielsko-polskiej¹ dość powszechnie wykorzystywanego, zwłaszcza przez pracowników służb statystycznych. Z tego słownika korzystali również autorzy „Wielojęzycznego słownika terminów statystycznych” opracowanego przez Międzynarodowy Instytut Statystyczny, w celu uzupełnienia polskich odpowiedników haseł zamieszczonych w tym słowniku.

Korzystając z uwag i propozycji Czytelników do wydanego w 1997 r. słownika, w aktualnej wersji usunąłem wiele haseł, które nie miały charakteru ściśle statystycznego. Dodane zostały natomiast nowe hasła, które pojawiły się w literaturze specjalistycznej w związku z rozwojem teorii i praktyki statystycznej. W obecnym wydaniu słownika zamieściłem również postulowaną od dawna przez wielu Czytelników część polsko-angielską.

W całym słowniku w zapisie terminów anglojęzycznych zastosowano pisownię brytyjską, która w wielu przypadkach różni się od pisowni amerykańskiej. Uważni użytkownicy słownika zauważą zapewne, że zastosowana w słowniku pisownia brytyjska niektórych wyrazów różni się od spotykanych w wielu wydawnictwach, w tym w niektórych wydawnictwach brytyjskich słownika języka angielskiego. Przyczyną tych różnic jest zapewne brak jednoznacznych rozstrzygnięć leksykalnych dotyczących obowiązujących w Wielkiej Brytanii zasad pisowni. Tak, przykładowo, *The Oxford English Dictionary (Second Edition, Vol. X, Clarendon Press, Oxford, 1998, s. 922)* za jedynie poprawną formę zapisu wyrazu „organizacja” uznaje zapis „organization”, natomiast *The Oxford English Reference Dictionary (Oxford University Press, 1995, s. 1024)* uznaje za poprawny zapis tego wyrazu, zarówno w formie „organization”, jak i „organisation”. Podobna zasada (a właściwie brak jednolitych zasad) w części dotyczącej pisowni brytyjskiej dotyczy pisowni wyrazów kończących się na „,ize-ise” (organise, recognise itp.). Pisownia amerykańska akceptuje wyłącznie formę „,ize”; pisownia brytyjska akceptuje obie formy, chociaż szereg autorytatywnych źródeł preferuje pisownię z zakończeniem „,ize”. Mimo to, zarówno w Wielkiej Brytanii, jak i w wydawnictwach OECD oraz Unii Europejskiej coraz częściej stosuje się formę z „,s” oraz „,ise”. Termin „program” w znaczeniu program badań, program TV itp. w pisowni brytyjskiej występuje w formie „programme”, natomiast w znaczeniu „program komputerowy” to „program”. Według zasad pisowni amerykańskiej w obu przypadkach wyraz ten pisany jest jako „program”.

Dla Czytelników, którzy chcą korzystać z nazewnictwa w pisowni amerykańskiej, do części angielsko-polskiej słownika załączono wykaz haseł zamieszczonych w słowniku z podaniem obu odmian pisowni.

---

¹ Tadeusz Walczak, *Słownik terminów statystycznych angielsko-polski*, wyd. GUS, Warszawa, 1997.